fagbladet 3F #4 2025

> **Man skal have en kone, der forstår det her arbejde.**

RØG, DAMP OG ASFALT

Det er hårdt, beskidt og slidsomt. Men det er også en livsstil. Mød asfaltsjakket, hvor ingen går hjem, før arbejdet er færdigt.

dekra.dk

Udnyt efteråret
til at opkvalificere dig!

Vil du have flere jobmuligheder og en bedre indtjening som chauffør? Så er en opkvalificering af dit lastbil-, bus- eller taxikørekort et klogt skridt. Hos DEKRA får du ikke bare nye certifikater – du får nye muligheder.

Som Danmarks største udbyder af transportkurser med hele 21 skoler på landsplan, tilbyder vi undervisning tæt på din bopæl – uanset hvor du bor. Du bliver undervist af erfarne fagfolk i trygge rammer, og vores kurser er skabt med fokus på både jobmuligheder og den virkelighed, du møder på vejene.

Hos DEKRA investerer vi i din fremtid – med moderne undervisning, stærke jobforbindelser og kurser, der rykker dig videre.

- **Vogntog (20 dage)**
  Udvid dit lastbilkørekort med et hængerkort, som giver dig adgang til at køre med vogntog.
- **Mobilkran (10 dage)**
  Tag et krancertifikat og få nye, spændende jobmuligheder.
- **Farligt gods (3 dage + specialisering)**
  Mange jobs i godstransportbranchen kræver et ADR-bevis. F.eks. når der skal køres med kemikalier, parfumer og en række fødevarer.
- **Flextrafik (7 dage)**
  Hvis du har et bus- eller taxikørekort, kan du supplere det med et BAB-kursus (Befordring af Bevægelseshæmmede). Kurset giver dig mulighed for at køre flextrafik med syge, handicappede, skolebørn og ældre.
- **Gaffeltruck (7 dage)**
  Som lastbilchauffør kan du supplere med et truckcetifikat og selv læsse og losse gods med– uden at vente på lagermedarbejdere eller andre chauffører. Det sparer tid og giver fleksibilitet i hverdagen. I nogle chaufførjobs er truckkort et krav.
- **EU Ajourføring (5 dage)**
  Hver femte år skal dit EU-bevis fornyes. Bliv opdateret på alt det faglige, samtidig med at du får inspiration, netværk og socialt samvær med kolleger og fagfæller.

Læs mere og tilmeld dig
Se nogle af mulighederne her eller scan QR-koden og se hele vores kursuskatalog – og book dit kursus i dag.

INDHOLD

FOTO / KASPER LØFTGAARD

34

ASFALTENS BRODERSKAB

Man lader ikke gutterne i stikken, selvom forsinkelser forvandler en dagvagt til en aftenvagt, og man egentlig godt kunne sige nej.

FOTO / LARS SALOMONSEN

12

Jeg troede, det var min tur til at dø.

BETTI KRISTENSEN
Flextrafik-chauffør

MED LIVET SOM INDSATS

Flextrafik-chauffører sætter liv og helbred på spil, når de kører med farlige psykisk syge patienter. Ministeren forholder sig tavs.

BEDST

Bliver det Tivoli Hotel, der løber med titlen som Årets Arbejdsplads 2025? Mød de tre nominerede.

26

FOTO / ANDERS HOLST

HELT ÆRLIGT, HR. MINISTER

Af
JESPER HYHNE
Magasinchef

SKAL DER LIG PÅ BORDET?

Det plejer at være en desperat opfordring til dem med magt om at ændre noget, der ikke fungerer.

Det er ofte et råb om hjælp fra naboer, pårørende eller kollegaer: Gør noget, inden det værst tænkelige sker!

Det kan være et farligt vejkryds, hvor der sker mange ulykker. Det kan være underbemanding på et sygehus.

Eller fra vores verden: flextrafik-chauffører, der kører med farlige psykiatriske patienter.

I det sidste tilfælde her, så er det værst tænkelige allerede sket. I marts i år døde en flextrafik-chauffør, efter at passageren, en psykiatrisk patient, havde stukket ham med en kniv.

Siden har vi på Fagbladet 3F talt med mange flextrafik-chauffører, som fortæller om andre farlige episoder.

Betti, der kørte med en passager, der var så farlig, at politiet ikke ville køre med ham.

> ***Hvad gør de ansvarlige så?***
>
> ***Helt ærligt? De gør ikke en skid.***

Akram, som havde en passager, der kastede sig ud foran en bil.

Kim, som kørte med en psykiatrisk patient, der havde rygsækken fuld af knive.

Bare for at nævne nogle få eksempler.

Men hvad gør de ansvarlige så?

Helt ærligt? De gør ikke en skid.

Vi har talt med dem alle sammen. Chaufførernes arbejdsgivere, vognmændene, som kunne overveje bedre sikkerhed i bilerne. Trafikselskaberne, som betaler vognmændene for flextrafik-kørsel. Sygehusene, der hører under regionerne, som visiterer de psykiatriske patienter til flextrafik-kørsel. Og regionerne, der er arbejdsgiver for trafikselskaberne.

Alle er enige om, at sikkerheden skal styrkes. Men ingen vil gøre noget. Tillad mig at gætte på, at det handler om økonomi.

De fleste peger på transportminister Thomas Danielsen (V) og kalder på, at lovgivningen skal ændres. Men heller ikke han har tænkt sig at løfte en finger for at forbedre sikkerheden for flextrafik-chaufførerne.

Alt imens passer chaufførerne samvittighedsfuldt deres arbejde. De kører med hundredtusindvis af mennesker hvert år – med pensionister, skolebørn, gangbesværede og psykiatriske patienter. Langt de fleste ture er ganske ufarlige.

Men en gang imellem skal chaufførerne håndtere psykisk syge patienter, der er truende, voldelige og til fare både for sig selv og for chaufføren.

Der er ingen alarm i bilerne. Chaufførerne er ikke uddannet til at tackle farlige psykiatriske patienter. Og hvis chaufføren afviser en passager, kan det koste en bøde på 1.000 kroner til trafikselskabet for "nægtet kørsel".

Så kære minister, kære regioner, kære trafikselskaber og kære vognmænd. Hvor mange lig skal der på bordet, før I handler?

KASPER LØFTGAARD

Udgives af Fagligt Fælles Forbund, Kampmannsgade 4, 1604 København V. Telefon 70 300 300 · Fax 88 92 01 19
E-mail: 3f@3f.dk · www.3f.dk · Chefredaktør/Thomas Hundsbæk · Magasinchef/Jesper Hyhne
Art direction/Julie Asmussen · Korrektur/Lilian Vognstoft + Luna Meyer · Teknik/Fagbladet 3F
Tryk/Stibo Complete · Kontrolleret oplag 252.209 i perioden 1. juni 2022 – 1. juni 2023 · ISSN 1604-6781
Annoncer/Dansk Mediaforsyning, telefon 7022 4088 · www.dmfnet.dk · Omdeling/Postnord.
Redaktionen påtager sig intet ansvar for manuskripter, der indsendes uopfordret.
Har du ikke modtaget Fagbladet 3F? Ring 70 300 300, eller send en mail til fagbladet@3f.dk.

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL
TRYKT I DANMARK
SVANEMÆRKET Miljømærket tryksag 5041 0004
FSC www.fsc.org MIX Papir | Støtter ansvarligt skovbrug FSC® C012075

JKS

Moving your potential

Bliv vikar for JKS

– din genvej til fast arbejde

Gør som tusindvis af andre. Bliv en del af vikarstyrken hos JKS og skræddersy dit arbejdsliv til dine behov.

Som Danmarks største og mest lokale bemandings-virksomhed er vi klar til at hjælpe dig med attraktive, gode jobs. Hos os får du en tæt og personlig dialog med vores lokalkendte personalekonsulenter, og med 40 lokale afdelinger over hele landet er vi altid i nærheden.

97 % af vores medarbejdere synes, at JKS er bedre end andre vikarbureauer, som de har arbejdet for, jvf. seneste tilfredshedsundersøgelse i september 2024.

Det skyldes bl.a. ordnede forhold med løn- og ansættelsesvilkår efter kollektiv overenskomst eller efter Vikarlovens bestemmelser.

Hvert eneste år bliver mere end 1.000 medarbejdere fastansat efter endt vikariat gennem JKS, så hos os styrkes dine muligheder for fast arbejde. Vi dækker de fleste faggrupper under 3F med både faglærte og ufaglærte medarbejdere.

Vil du også udvide dit netværk og opnå værdifuld erfaring? Så opret din profil på jks.dk allerede i dag.

LEDIGHED

Bedst: Skive
Dårligst: Hørsholm

74 %

Så mange af de ledige i **Skive Kommune** er kommet i job efter tre måneder. Det gør Skive til den kommune, der er hurtigst til at få ledige i arbejde igen.

Dårligst er Hørsholm. Her er kun

40 %

af de ledige i job efter tre måneder.

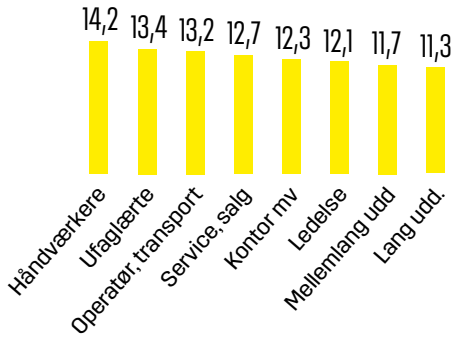
Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

LØNSTIGNINGER

Højeste lønstigninger går til ...

Håndværkere er den gruppe, der er steget mest i løn de sidste tre år, hvis man regner i procent.

Lønudvikling 2023-2025

Søjlerne viser udviklingen i løn i procent, fra 1. kvartal 2022 til 1. kvartal 2025

Kilde: 3F's Analyseafdeling, tal fra Danmarks Statistik.

PENSION

67,1 år

Ny rekord for pensionsalder

DANSKERNE BLIVER LÆNGERE på arbejdsmarkedet end nogensinde før.

Ved udgangen af 2024 var den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder 67,1 år – den højeste, siden man begyndte at måle for 15 år siden.

Forklaringen er ifølge Jan V. Hansen, direktør i brancheforeningen Forsiking & Pension, en kombination af politiske reformer, højere pensionsalder og et arbejdsmarked, der i stigende grad rummer seniorer.

Kilde: Forsikring & Pension.

FOTO: PERI

Ny kollega på stilladset

ROBOTTEN GENIO kan blive din nye kollega, hvis du er stilladsarbejder. Genio har to robotarme og kan selv montere stilladser ud fra en 3D-model.

Robotten er stadig en prototype, men skal nu testes på byggepladser. Genio er bygget af forskere fra Syddansk Universitet sammen med stilladsfirmaet Peri. Går alt efter planen, kan robotten være klar til arbejdsmarkedet om tre år.

Det regner med strakspåbud på de to offentlige milliardbyggerier Storstrømsbroen og supersygehuset i Køge. På kun ét år har den italienske byggegigant Itinera fået 60 strakspåbud fra Abejdstilsynet.

Det tegner et voldsomt billede af, at arbejdsmiljøet ikke har været særligt godt, og at de medarbejdere, som udfører broen, har arbejdet under nogle vilkår, som ikke lever op til danske standarder.

Michael Severinsen, forhandlingssekretær i 3F Byggegruppen, til DR.

FORBRUG

Kødsovsbarometret stiger

EN AF DANSKERNES absolutte favoritretter, spaghetti med kødsovs, er blevet dyrere at lave.

Ifølge Nordeas fødevareindeks koster en gennemsnitlig portion pasta med kødsovs 17 procent mere end for tre år siden.

Forklaringen er især, at prisen på oksekød er steget markant.

Kilde: Nordeas fødevareindeks.

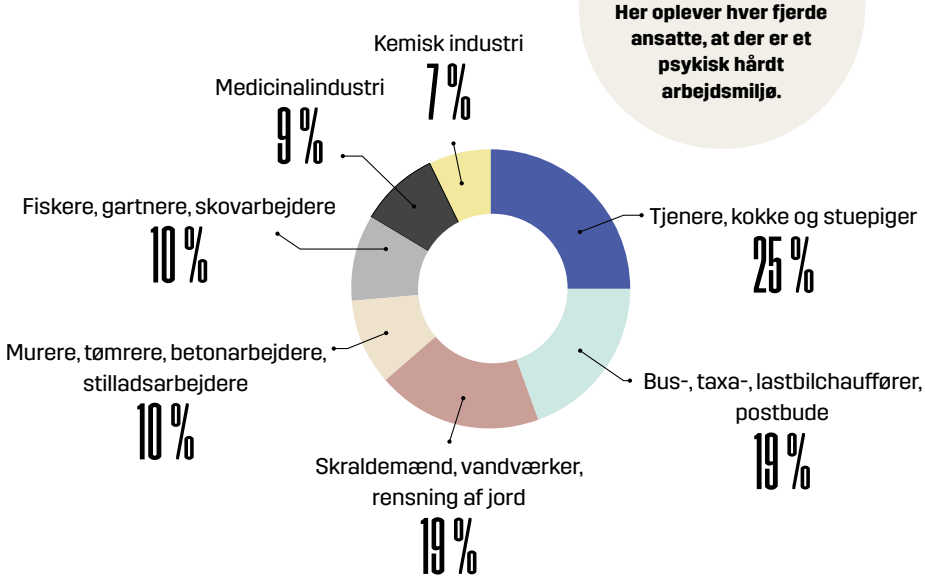

FOTO / JULIE ASMUSSEN OG AI

ARBEJDSMILJØ

Se, hvor mange der oplever et hårdt psykisk arbejdsmiljø i forskellige 3F-brancher, her:

Det hårdeste arbejdsmiljø findes på hoteller og restauranter. Her oplever hver fjerde ansatte, at der er et psykisk hårdt arbejdsmiljø.

Kilde: AE/Danmarks Statistik/Arbejdstilsynet på baggrund af spørgeskema blandt 21.600 lønmodtagere i 2023.

SAMSØ 20
FESTIVAL 25
CYKLER TIL
SAMSØ

Tekst
Frederik Aagaard Zeuthen
frederik.zeuthen@3f.dk
+
Fotomanipulation
Jakob Thorbek
+
Foto
Henrik Bjerregrav

GODT GÅET

FOTO / HENRIK BJERREGRAV

ULLA OG KOLLEGAERNE VINKER

115.000 BILER

FREM I HØJSÆSONEN

Det kræver fleksibilitet og et køligt overblik både at vinke biler på plads og at have styr på bookingerne.

96 afgange pr. uge
× 20 ugers højsæson
× 60 køretøjer i gns.
= 115.200 køretøjer

DET ER DET AFVEKSLENDE ARBEJDE, Ulla Berg sætter allermest pris på. Som trafikassistent ved Samsø Rederi foregår arbejdsdagen nemlig både foran computeren og med fødderne på havnens asfalt.

– Jeg kan godt lide blandingen af det praktiske og det administrative. På kontoret er det mails og telefoner, men på havnen møder vi folk ansigt til ansigt, siger hun.

Ulla Berg arbejder i Hou syd for Aarhus, hvor færgen sejler til og fra Samsø. Her tager hun og kollegaerne imod bookinger, svarer på spørgsmål og guider bilerne på plads.

Når færgen ankommer, skal alle køretøjerne arrangeres korrekt. Det kræver overblik over, præcis hvem og hvad der skal med og i hvilken rækkefølge.

– Man skal holde hovedet koldt og have flere bolde i luften, siger Ulla Berg.

Inden afgang meldes antal passagerer, biler og lastbiler til kaptajnen. Når færgen er afsejlet, begynder forberedelserne til den næste.

FOTO / **STEFAN CAVALIERI**

METTE BLEV ULOVLIGT FYRET PÅ GRUND AF SIN GRAVIDITET

Mette Schak Dahlmann gik til 3F, da hun blev fyret på grund af sin graviditet – nu har hun fået erstatning.

Tekst
Frederikke Hecksher
frederikke.hecksher@3f.dk

DET ER DECEMBER 2024. Mette Schak Dahlmann har de seneste måneder været på barsel med sin lille pige. Hun forbereder sig på at vende tilbage til sit arbejde som murer om en uges tid.

Hun forsøger at få fat på sin chef, men han svarer ikke. Fire dage før hun skal møde på arbejde, tikker der en besked ind på mobilen:

"Hej Mette. Vi har ikke rigtigt gang i så meget de næste par måneder, så du kommer desværre tilbage til en fyreseddel."

Da hun får beskeden, er hun ikke i tvivl.

Hun er blevet fyret på grund af sin graviditet.

Så hun går til sin lokale 3F-afdeling, 3F BJMF i Valby, som hjælper hende.

Sagen er nu endt med, at Mette Schak Dahlmann har fået en stor erstatning, og hendes tidligere chef har erkendt, at han har brudt ligebehandlingsloven.

Fremtrædende stemme

Mette Schak Dahlmann er 35 år og blev uddannet murer i 2015.

Hun har med tilnavnet "Mette Murer" været en fremtrædende stemme i debatten om ligestilling i byggebranchen.

I starten af 2023 gik Mette Schak Dahlmann i fertilitetsbehandling sammen med sin kæreste. Og i maj samme år blev hun gravid.

Kort efter fortæller hun om sin graviditet til chefen på sin arbejdsplads, byggefirmaet Bang Nielsen Entreprise.

Mette Schak Dahlmann føder en lille pige i februar 2024 og går derefter på barsel.

Men i oktober hører hun fra en kollega, at han har hørt deres chef sige, at Mette Schak Dahlmann snart bliver fyret, og at det blandt andet er på grund af hendes graviditet.

Og da hun efter ti måneder bliver fyret på en sms, lige før hun skal vende tilbage til arbejdet, bliver hun vred.

– Han skal fandeme ikke fyre mig på grund af mit barn. Jeg føler mig snydt, fordi han siger, at det er på grund af nedgang i arbejde, men jeg ved, at han har nok, siger hun.

Så igen må Mette Schak Dahlmann tage kampen op for kvinders rettigheder i byggebranchen, og 3F går ind i sagen.

Efter to mæglingsmøder går chefen med til at skrive under på, at han har brudt ligebehandlingsloven, og Mette Schak Dahlmann får en erstatning på 155.000 kroner.

Ubehageligt at kræve sin ret

Selvom Mette Schak Dahlmann vinder sagen, kommer kampen også med en pris, fortæller hun.

– Det kan være ubehageligt at kræve sin ret – og hvis jeg ikke tør føre sådan en sag, tror du så, at en ung kvinde på 20 år, der lige har været gravid, tør? siger hun.

Forhandlingssekretær i 3F's Byggegruppe Andy Jakobsen har ført sagen, og han bekræfter, at der er indgået et forlig, "som alle har kunnet se sig selv i".

Fagbladet 3F har rakt ud til Mette Schak Dahlmanns tidligere arbejdsgiver, Bang Nielsen Entreprise, men firmaet ønsker ikke at kommentere sagen.

Det kan være ubehageligt at kræve sin ret – og hvis jeg ikke tør føre sådan en sag, tror du så, at en ung kvinde på 20 år, der lige har været gravid, tør?

METTE SCHAK DAHLMANN
Murer

LIVSFARLIG FLEXTRAFIK

Tekst
Asger Havstein Eriksen
asger.havstein@3f.dk
+
Katrine Rosenbæk
katrine.rosenbaek@3f.dk

Foto
Joachim Rode
+
Lars Salomonsen
+
iStock

Det var en forårsnat i slutningen af marts, da en 27-årig flextrafik-chauffør kørte en passager til psykiatrisk afdeling på Roskilde Sygehus.

På turen skete det, mange flextrafik-chauffører frygter, når de kører med svært syge psykiatriske patienter: Passageren stak chaufføren med en kniv, og få dage senere, søndag 30. marts 2025, **DØDE CHAUFFØREN AF SINE KVÆSTELSER.**

Det har fået flextrafik-chaufførerne til at sige stop og kræve øget sikkerhed.

Fagbladet 3F fortæller chaufførernes historier og spørger den ansvarlige minister, om det kan være rigtigt, at chaufførerne skal tage på arbejde og frygte for deres liv.

PASSAGEREN HAVDE KNIVE PÅ SIG:

PLUDSELIG FOR HAN OP MOD KIM

FLEXTRAFIK-CHAUFFØREN Kim Ørom fik øje på to knive på vej over til bilen fra patientens lejlighed.

Den ene stak op af patientens rygsæk. Den anden af hans inderlomme.

Men med sine 190 centimeter følte Kim Ørom sig ikke truet af den lille patient.

– Han var en sølle stakkel, siger han.

Patienten svarede nej, da Kim Ørom spurgte, om han havde flere knive eller våben på sig. Han brugte knivene til selvforsvar, forklarede patienten.

Hjælp

Kim Ørom placerede ham bagest i sin minibus, så han kunne holde øje med ham i bakspejlet. Rygsækken med den ene kniv satte han på forsædet.

Sammen skulle de nu køre fra patientens hjem i Greve til psykiatrisk afdeling i Roskilde – en køretur på knap 20 minutter.

Patienten sad og hang med overkroppen og virkede rolig, mens Kim Ørom ringede til den psykiatriske akutafdeling og bad dem være klar til at hjælpe, når de ankom.

Men pludselig livede patienten op og for op mod Kim Ørom.

Væk fra motorvejen

Kim Ørom, der kørte med 95 kilometer i timen, nåede at bremse hårdt op og køre ind i nødsporet.

Patienten væltede og lå og mumlede i midtergangen.

– Jeg turde ikke komme tæt på ham, for jeg vidste ikke, hvad han kunne finde på, siger Kim Ørom.

Han ringede til kontoret, der fordeler flextrafik-turene, som bad ham ringe 112. Mens han havde 112-medarbejderen i røret, kom patienten på højkant og ville ud af bussen.

Medarbejderen hos alarmcentralen guidede Kim Ørom til at fortsætte med at tale beroligende til patienten. Han skulle holdes væk fra motorvejen, for det kunne blive rigtig farligt.

Tre knive

Da politiet ankom, fandt de to forskærerknive, begge med en bladlængde på 20 centimeter, i patientens rygsæk. I hans lomme fandt de en grøntsagskniv med en bladlængde på otte-ti centimeter.

Først ville politiet ikke tage patienten med sig, fordi han nu virkede rolig. Men efter at have talt med deres vagtchef tog politiet ham alligevel med.

Efter 45 minutter i nødsporet kørte Kim Ørom videre efter nye passagerer.

Nul sikkerhed for udsatte chauffører

Chauffører i flextrafik arbejder alene og er uden sikkerhed eller beskyttelse, når de fragter psykiatriske patienter til og fra psykiatriske afdelinger.

Der er hverken videokamera eller nødknap som i taxier og busser.

Chaufførerne er ikke oplært i sikkerhed eller i, hvordan de tackler udadreagerende, fysisk og verbalt voldelige psykiatriske patienter.

Siger de nej til en tur, vanker der en bøde på 1.000 kroner fra trafikselskabet.

Stadig påvirket

Mens det stod på, var han rolig. Men om aftenen snørede brystet sig sammen, hjertet begyndte at hamre og lemmerne at sitre.

Næste dag havde han det også virkelig dårligt. Han kørte langsomt og var bange for at gøre noget forkert.

Han kan ikke huske, hvordan han kom hjem, selv om det er en køretur på godt en halv time.

– Jeg begyndte at tude helt vildt, siger han.

Bagefter talte han med en akutpsykolog og var sygemeldt nogle dage, men han er stadig påvirket af turen, som han kørte 21. maj 2025.

Forleden havde han en passager, der havde en stor taske med.

– Jeg kiggede uafbrudt på den, og så kom det hele op i mig igen, siger Kim Ørom.

Jeg turde ikke komme tæt på ham, for jeg vidste ikke, hvad han kunne finde på.

KIM ØROM
Flextrafik-chauffør

AKRAMS PASSAGER KASTEDE SIG UD FORAN BIL:

FANDT HAM BEVIDSTLØS

KLOKKEN VAR TO om natten, da flextrafik-chaufføren Akram Mohammed 10. juni svingede ind foran Slagelse Sygehus for at køre en 37-årig psykiatrisk patient hjem.

Patienten sad og snakkede sort med en sygeplejerske.

– Jeg blev betænkelig, siger Akram Mohammed.

Alligevel tænkte han, at det nok skulle gå. I sine seks år som flextrafik-chauffør havde han før oplevet, at patienter snakkede sort.

Men på vej ned til bilen kom der flere fare-signaler.

Patienten fortalte, at han var med i en rockerbande. Han hev op i trøjen og viste friske knivstik med plaster på.

På vej mod patientens hjem fortalte han i detaljer om knivoverfaldet. Pludselig udbrød han: "Det er bedst, hvis jeg dør."

Akram Mohammed prøvede at tale ham til ro.

– Jeg sagde: "Det er bedst, du får styr på dit liv og gør din familie glad." Så blev han glad, gav mig hånden og ville give mig kontanter.

Akram Mohammed ville ikke tage imod pengene, og da de nåede frem til patientens hjem, insisterede han på at give ham æg fra sin hønsegård i stedet for.

– Jeg sagde, at jeg ville hente æggene en anden dag. Så blev han aggressiv, fortæller Akram Mohammed.

Patienten råbte: "Jeg vil gerne dø, jeg begår selvmord."

De stod ved huset, og i nattemørket så de lygterne fra et køretøj, der nærmede sig.

Så løb patienten ud på vejen.

Køretøjet nåede lige at bremse.

Akram Mohammed ringede til kontoret, der fordeler flextrafik-turene, og sagde: "Jeg har en mand, der står midt på vejen og vil begå selvmord."

Han blev bedt om at ringe til politiet, og mens han havde dem i røret, blokerede han trafikken i den ene side af vejen med katastrofeblinket tændt på sin bil.

Manden stod midt på vejen, da lygterne fra en lastbil med anhænger nærmede sig i den vejbane, han ikke kunne spærre.

Patienten kastede sig ud foran den.

– Jeg fandt ham liggende bevidstløs på vejen. Vi prøvede at få liv i ham, men der var ingen reaktion, husker Akram Mohammed.

Et forfærdeligt syn

Først ankom politiet, så en ambulance og en lægehelikopter.

Manden kom til bevidsthed og skreg: "Jeg har ondt!"

Han blev kørt væk i ambulancen, mens lastbilchaufføren og Akram Mohammed blev afhørt af politiet.

Bagefter kørte Akram Mohammed hjem, men han kunne ikke få synet af den livløse mand ud af hovedet. Han kunne ikke sove.

– Det var et forfærdeligt syn, og jeg vidste ikke, om han senere døde af sine kvæstelser. Jeg tænkte på selvmordsforsøget hver dag, siger Akram Mohammed. Det gav ham ondt i maven.

Han fandt senere ud af, at manden overlevede.

Akram Mohammed mener ikke, at den selvmordstruede mand nogensinde skulle have kørt med ham.

– Det er uansvarligt. Farlige psykiatriske patienter skal transporteres på en anden måde. Skal de endelig med en flextrafik-bil, skal der altid være en ledsager og politi med. Ellers er det for farligt, siger Akram Mohammed.

Efter den forfærdelige oplevelse kørte han en tur med en anden patient, hvor han blev eskorteret af en politibil, og både en betjent og ledsager sad med ham i bilen.

– Det er den tryggeste tur, jeg har haft. Jeg kunne stille og roligt koncentrere mig om trafikken. Sådan burde det være hver gang. Sundhedspersonalet ved jo godt, hvad der er galt med de mennesker, de bestiller flextrafik-biler til.

Det var et forfærdeligt syn, og jeg vidste ikke, om han senere døde af sine kvæstelser.

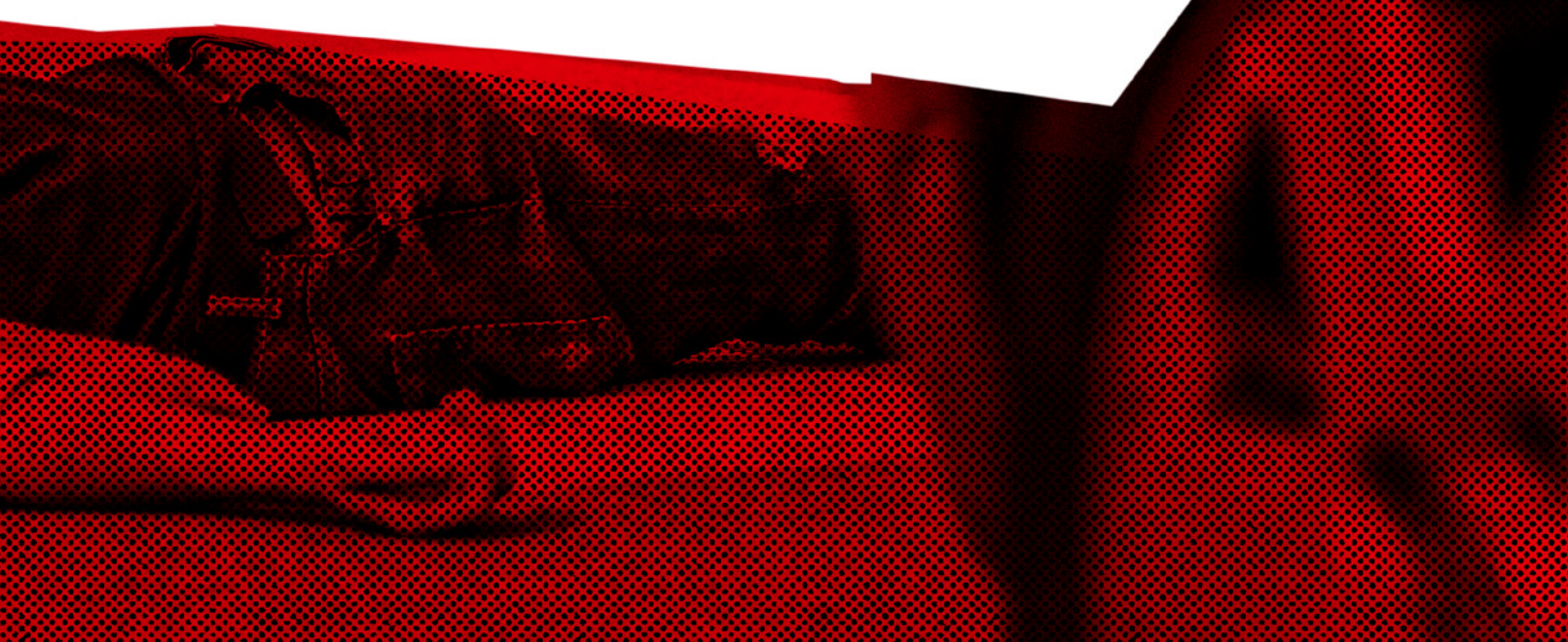
AKRAM MOHAMMED
Flextrafik-chauffør

Flere end 71.000 ture med psykiatriske patienter om året

Flextrafik-chaufførerne kører over en million ture om året. Af dem var 71.378 ture sidste år til og fra psykiatriske afdelinger. Antallet af ture har ligget stabilt de seneste fem år.

Flextrafik er for mennesker, der ikke kan bruge almindelig kollektiv trafik. For eksempel psykiatriske patienter, personer med handicap, ældre og specialskolebørn.

De fem trafikselskaber Movia, Nordjyllands Trafikselskab, Fynbus, Sydtrafik og Midttrafik udliciterer flextrafikkørslen til private vognmænd, der hyrer deres egne flextrafikchauffører.

PASSAGEREN KOM TÆTTERE OG TÆTTERE PÅ BETTI:

"JEG TROEDE, DET VAR MIN TUR TIL AT DØ"

BETTI KRISTENSEN TROEDE EGENTLIG, at hun havde lagt sin værste tur som flextrafik-chauffør bag sig, efter den dag hun kørte med politieskorte.

Ved siden af hende i bilen havde siddet en mand, som havde en voldsdom mod politiet, og derfor måtte de ikke køre med ham, fik hun at vide af politiet.

Der skete ikke noget, men efter køreturen – fra Ballerup til psykiatrisk afdeling i Skejby ved Aarhus – var Betti Kristensen rystet.

– Han var for farlig til, at politiet ville køre med ham, og så kunne lille mig på 1,60 få lov.

Jeg har aldrig været så bange før i mit liv.

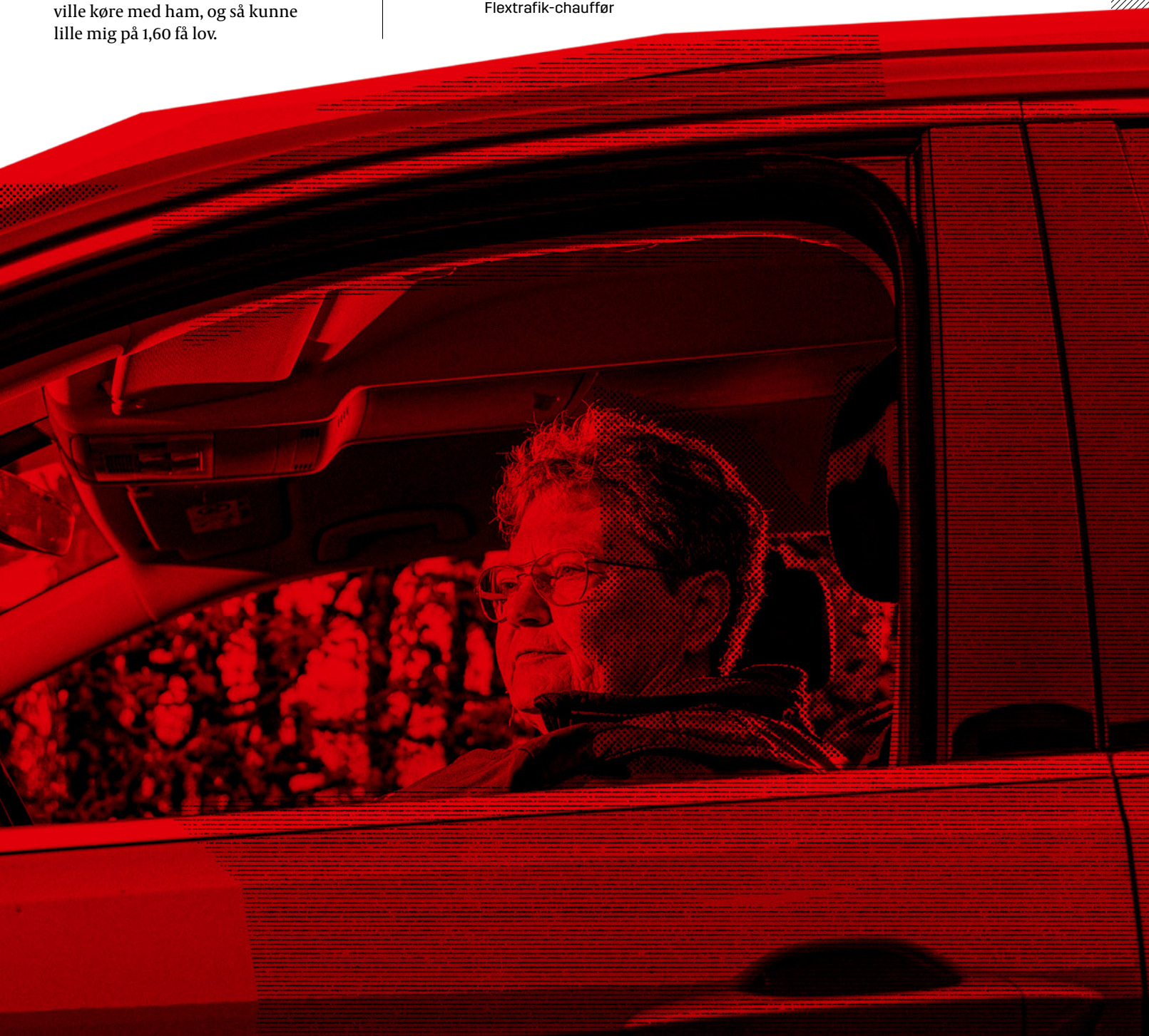
BETTI KRISTENSEN
Flextrafik-chauffør

– Betjentene syntes også, det var lidt mærkeligt, at jeg skulle køre med en voldelig person, men sådan er reglerne, sagde de.

Men det viste sig, at Betti Kristensen langtfra havde oplevet det værste endnu.

Det gjorde hun en dag, hvor hun skulle køre en patient til psykiatrisk afdeling i Vejle.

Turen kom op på Betti Kristensens skærm i bilen som en almindelig tur. Som altid fik hun ikke besked om, at det var en psykiatrisk patient. »»

Manden steg ind i bilen, og da de havde kørt lidt, blev han aggressiv og begyndte at råbe i en slukket mobiltelefon.

Han råbte: "Danmark er et råddent land at være i" og skældte Mette Frederiksen ud, husker Betti Kristensen.

Det var der, hun mærkede, at noget var helt galt.

Han forlangte, at hun satte farten op. Samtidig bevægede han sin overkrop tættere og tættere på hende.

Kæmpestore, sorte pupiller

– Til sidst var han helt oppe i hovedet på mig og stirrede mig i øjnene. Han sagde: "Du skulle fandeme prøve at have det ligesom mig."

– Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre. Men jeg sagde, at jeg var ked af, at han havde det dårligt.

Imens kørte Betti Kristensens tanker panisk rundt: Hvad gør jeg? Hvordan parerer jeg?

Manden blev ved med at råbe. Han var helt oppe under taget af vrede og havde kæmpestore, sorte pupiller, fortæller hun.

Hendes hjerte hamrede.

Nu kom hans hænder også tæt på hendes ansigt, mens han råbte: "Det hele er fandeme bare din skyld sammen med alle de andre."

– Jeg har aldrig været så bange før i mit liv. Jeg troede, det var min tur til at dø, siger hun.

Han var for farlig til, at politiet ville køre med ham, og så kunne lille mig på 1,60 få lov.

BETTI KRISTENSEN
Flextrafik-chauffør

Men efter en halv times køretur nåede hun helskindet frem til Vejle Sygehus.

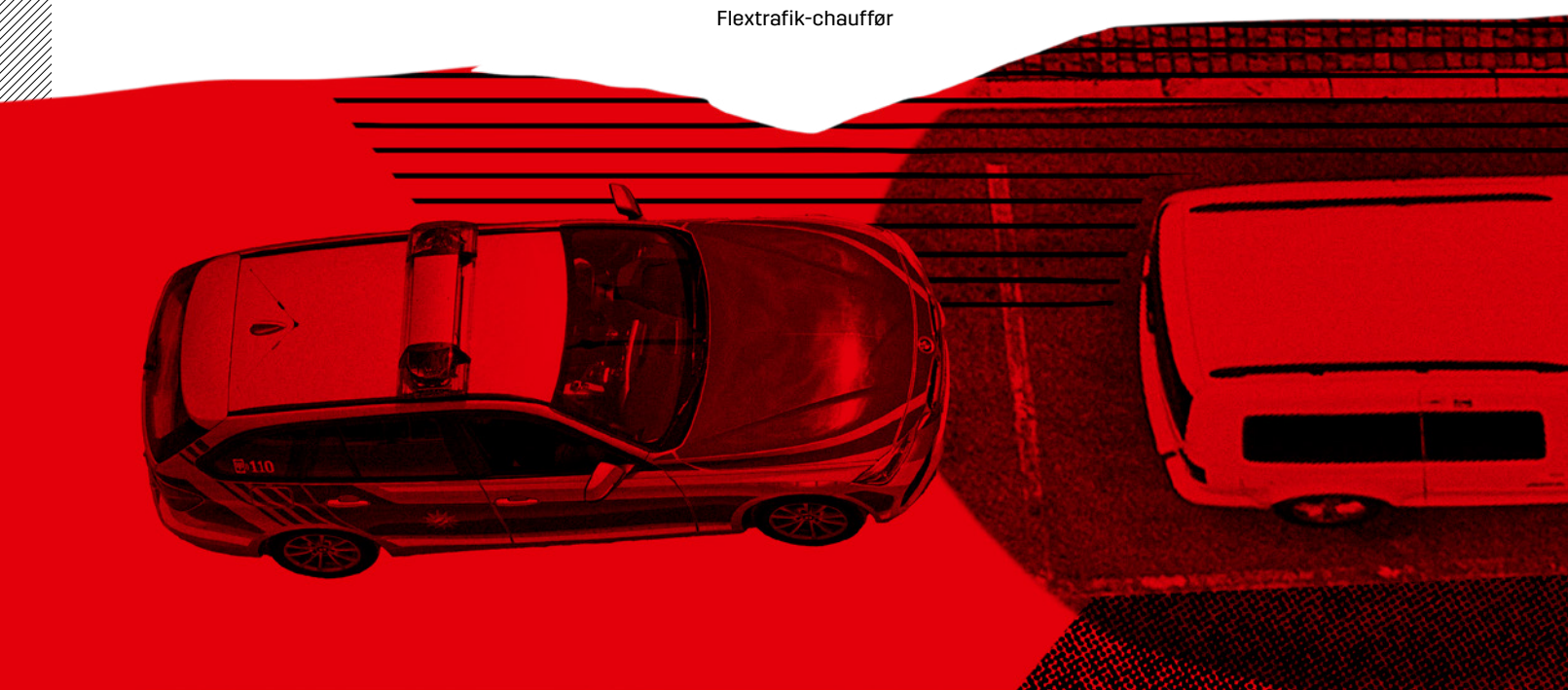
– Bagefter sad jeg bare og rystede over hele kroppen. Jeg kørte ind på en tankstation og købte en cola og prøvede at finde lidt ro, siger hun og fortsætter:

– Vi har ikke nogen at gå til med de her oplevelser, så jeg ringede til min kæreste. Han skulle ikke pylre om mig, han skulle bare lytte.

Betti Kristensen kalder turen for den værste i sine 11 år som flextrafik-chauffør.

Hun får stadig flashbacks til den i dag, flere måneder senere.

– Vi kører jævnligt med psykiatriske patienter, og jeg frygter virkelig, at det en dag ender helt galt igen, hvis ikke vi får meget bedre sikkerhed i bilerne, siger Betti Kristensen.

FLEXTRAFIK-CHAUFFØRER KAN FÅ ANGST OG PTSD

Det er både chaufførerne og de psykiatriske patienter, der bliver svigtet, mener organisation.

FLEXTRAFIK-CHAUFFØRER, der kører psykisk syge til og fra psykiatriske afdelinger, er ikke uddannet til at tackle patienterne og er i farezonen for at blive syge af arbejdet.

– Usikkerheden om planlægning og kørsel og de konkrete ture og oplevelser kan indebære betydelig utryghed, siger Nanna Hurwitz Eller, overlæge, dr. med. på Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital.

Hun understreger, at det kan føre til, at man udvikler belastningssymptomer. For eksempel angst eller depressive symptomer.

Endnu værre kan det gå, når patienter bliver truende eller angriber chaufføren.

– Her kan chaufføren udvikle PTSD eller blive fysisk skadet, siger Nanna Hurwitz Eller.

PSYKIATRIFONDEN: PATIENTERNE SVIGTES OGSÅ

HOS PSYKIATRIFONDEN mener direktør Marianne Skjold, at ikke bare chaufførerne, men også de psykiatriske patienter bliver svigtet.

Hun peger på underbehandling af psykisk syge som det helt store problem, og at det er baggrunden for det, flextrafik-chaufførerne bliver udsat for.

– Det grundlæggende svigt ligger i, at vores psykiatri er så presset, at patienter får utilstrækkelig behandling og derfor i nogle tilfælde når at blive meget syge eller psykotiske som her, siger hun.

Hun advarer samtidig mod stigmatisering af psykisk syge.

– Det er kun i yderst sjældne tilfælde, at en patient er farlig – og så skyldes det altså typisk underbehandling, siger hun.

Usikkerheden om planlægning og kørsel og de konkrete ture og oplevelser kan indebære betydelig utryghed.

NANNA HURWITZ ELLER
Overlæge, dr.med. på
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling,
Bispebjerg Hospital

FARLIG PASSAGER

Betjentene, der skulle eskortere Betti Kristensen og hendes passager syntes også, det var lidt mærkeligt, at hun skulle køre med en voldelig person, men sådan er reglerne, sagde de.

3F:
"HELT VILDT, AT CHAUFFØRER SKAL FRYGTE FOR DERES LIV"

En samlet flextrafik-branche vil se handling nu.
De fleste peger på transportministeren.

CHAUFFØRER, der kører flextrafik, arbejder alene bag rattet i en branche, hvor sikkerheden halter gevaldigt. Deres frygt er vokset, efter at en flextrafik-chauffør blev knivdræbt i marts.

– Det er helt vildt, at flextrafik-chauffører skal frygte for deres liv. Det er væltet ind på mit skrivebord med henvendelser fra flextrafik-chauffører, der har oplevet farlige situationer, siger Jørn Hedengran, forhandlingssekretær hos 3F Transport.

I taxier findes der overfaldsalarmer og kameraer både indvendigt og udvendigt, understreger han. Men det har flextrafik-bilerne ikke, selvom de hører under samme lovgivning.

– Vi skal have sikkerhedsudstyr i bilerne, uddannelse til chaufførerne, når de kører med psykiatriske patienter, og en ledsager med i bilen ved risiko for farlige situationer, siger Jørn Hedengran. Han håber, at det gør indtryk på transportminister Thomas Danielsen (V), at hele branchen er enig.

Dansk Persontransport (DPT), brancheforeningen for bus- og taxivognmændene, ønsker også sikkerheden styrket.

– Det ønske er vi nødt til at rette mod Christiansborg, siger vicedirektør i DPT Trine Wollenberg. Hun peger på, at visiteringen af de psykiatriske patienter bør være langt mere finmasket, så de farlige patienter bliver sorteret fra.

Ønsker ens regler for alle

Flextrafik bliver drevet af landets fem regionalt og kommunalt ejede trafikselskaber.

Trafikselskaberne retter også deres ønske om bedre sikkerhed mod Christiansborg.

Direktør for Sydtrafik Michael Aagaard siger, at trafikselskaberne selvfølgelig er interesserede i at nedbringe risici for chauffører og passagerer.

– Men regler for sikkerhedsudstyr bør reguleres via lovgivning, så der gælder ens regler for alle, siger Michael Aagaard, der også udtaler sig på vegne af Fynbus og Midttrafik.

Også landets største trafikselskab, Movia, og Nordjyllands Trafikselskab ønsker bedre sikkerhed.

Tavs transportminister

Hos trafikselskabernes "arbejdsgiver", Danske Regioner, anerkender formand for Region Hovedstaden Lars Gaardhøj (S), at regionerne skal gøre endnu mere.

– Sammen med de faglige organisationer vil vi derfor efter sommerferien sætte yderligere fokus på vold, trusler og chikane, siger Lars Gaardhøj, der udtaler sig på alle regionernes vegne.

Han fastslår, at Danske Regioner altid er åben for at indgå i drøftelser om, hvordan der kan skabes større tryghed og sikkerhed. Og her sidder den øverste ansvarlige, transportminister Thomas Danielsen (V), med nøglen.

Fagbladet 3F har spurgt transportminister Thomas Danielsen, om han har tænkt sig at tage affære. Men han vil ikke styrke sikkerheden her og nu og ønsker ikke at stille op til interview.

Vi skal have (...) en ledsager med i bilen ved risiko for farlige situationer.

JØRN HEDENGRAN
Forhandlingssekretær hos 3F Transport

ORDFØRERE RASER OVER PASSIV MINISTER:
RISIKERER NYT DRAB

Transportminister Thomas Danielsen (V) vil ikke styrke sikkerheden for flextrafik-chaufførerne, og det får Folketingets transportordførere op i det røde felt.

Jeg forstår ikke ministerens passivitet efter tragedien.

NICK ZIMMERMANN (DF)

Ingen skal frygte for deres liv, når de møder ind på arbejde.

MADS OLSEN (SF)

Ét menneske, der bliver overfaldet, er et for meget.

PETER HAVE (M)

Det er på høje tid, at regeringen tager konkrete skridt for at forbedre sikkerheden for alle chauffører.

LEILA STOCKMARR (E)

JEG FORSTÅR IKKE ministerens passivitet efter tragedien, når alle parterne inden for området desperat beder ham om at gøre noget, siger Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

– Vi bliver nødt til at gøre noget ved det her, så vi ikke ender med endnu en tragedie. En chauffør skal ikke køre rundt med psykiatriske patienter uden at vide det og uden de nødvendige redskaber til at sikre sig selv og patienten.

SF's transportordfører, Mads Olsen, ærgrer sig over, at transportministeren ikke melder sig på banen.

– Ingen skal frygte for deres liv, når de møder ind på arbejde. Derfor ønsker vi også, at regeringen hurtigst muligt kommer i arbejdstøjet, siger Mads Olsen.

Hos Moderaterne tager transportordfører Peter Have flextrafik-chaufførernes bekymringer meget alvorligt.

– Vi skal ned og kigge i, hvor stort problemet er, men selvfølgelig er bare ét menneske, der bliver overfaldet, et for meget, siger Peter Have.

Enhedslistens transportordfører, Leila Stockmarr, kalder det dybt tragisk og uacceptabelt, at flextrafik-chauffører skal frygte for deres liv.

– Nu er det på høje tid, at regeringen tager konkrete skridt for at forbedre sikkerheden for alle chauffører, siger hun.

Tekst
Clara Ørsted Larsson
clara.larsson@3f.dk

HAVNEBISSEN

Foto
Robert Attermann

Fællestillidsmand Brian Reichle fra Esbjerg Havn tog kampen op, da et firma underbetalte sine østeuropæiske medarbejdere.

2024 blev firmaet Fairwind hyret ind som underleverandør til Siemens Gamesa og Ørsted. Fairwind hyrede underbetalte østeuropæiske arbejdere ind på havnen i Esbjerg. Men det ville tillidsfolkene ikke finde sig i.

– Det gav en dårlig stemning. De andre på havnen følte, at de østeuropæiske arbejdere kom og tog deres arbejde. Vi har ikke et problem med nationalitet, men folk skal ikke blive misbrugt, siger han.

– Men det lykkedes os at finde ud af, hvad de fik i løn – eller nærmere hvad de ikke fik.

Brian Reichle fik derfor Arbejdstilsynet indover. Så talte han med sin afdeling 3F Esbjerg Transport og de andre fagforeninger og tillidsfolk på havnen. Og så gik de i fælles front til ledelsen på Esbjerg Havn.

Sammen fik de udarbejdet en social klausul. Her skal firmaer, som lejer sig ind på havnens arealer, love, at de lønner efter overenskomsten og respekterer reglerne omkring arbejdsmiljøet.

Brian Reichle er glad for, at deres hårde arbejde har båret frugt, og at Esbjerg Havn kan være en "foregangshavn".

– Selv han, der går og laver de helt små ting, skal have en ordentlig løn.

> ***Sammen skal vi sikre, at vi har nogle gode arbejds- og lønforhold. Det vil jeg være politimand for. Altid.***

BRIAN REICHLE

57 ÅR

Fællestillidsrepræsentant på Esbjerg Havn siden 2019.

Har haft jobbet som havnearbejder i 35 år.

LEVESÆTNING

Vi er alle lige – så støt op om fællesskabet, for det gør os kun stærkere.

BRIANS OPRÅB

Vi skal blive bedre til at kigge indad og være gode ved hinanden.

Arbejdere skal opdrage deres børn i den demokratiske forståelse og lære dem, at de har noget at skulle have sagt.

Dine børn skal vide, hvad en fagforening er, og hvor deres rettigheder kommer fra.

FORBILLEDE

Anker Jørgensen

Dansk socialdemokratisk politiker og Danmarks statsminister fra 1972 til 1973 og igen fra 1975 til 1982.

– Han var jo en rigtig arbejder, og man følte, at han talte arbejdernes sag.

Kom i biffen 2For1

Køb 2 billetter for 1 billets pris pr. måned. Prisen er 145 kr., og du vælger selv tid, sted og film blandt alle Nordisk Film Biografer. Læs mere på pluskort.dk eller i PlusKort appen.

PlusBio

Psst! Der er også rabat på ekstra billetter og biografguf til filmen.

3F PlusKort.

Der tages forbehold for ændrede eller ophørte rabatter. Læs vilkår og betingelser for rabataftalerne i PlusKort appen eller på pluskort.dk

VINDER 2019
Kamstrup
Stilling

VINDER 2020
Ikke uddelt på grund af covid-19

VINDER 2021
S. Guldfeldt Nielsen
Odense

VINDER 2022
Affald og Genbrug i Ringkøbing-Skjern Kommune

VINDER 2023
Palsgaard
Juelsminde

VINDER 2024
Siemens Gamesa
Aalborg

HVEM VINDER ÅRETS ARBEJDSPLADS 2025?

Tekst
Lucas Ingemann Jensen
lucas.jensen@3f.dk
+
Emilie Porsmose
emilie.porsmose@3f.dk
+
Clara Ørsted Larsson
clara.larsson@3f.dk

Foto
Anders Holst
Claus Bjørn Hansen
Robert Attermann

VÆRDIER SOM uddannelse af unge, mangfoldighed og tætte fællesskaber er gengangere blandt de tre finalister til Årets Arbejdsplads 2025.

Alle steder sørger man for, at der er højt til loftet. Lige meget om man huser turister i højsæson som nabo til Tivoli, fremstiller produkter til ovenlysvinduer eller binder fiskeredskaber til de danske kuttere.

Det er 33. gang, at en virksomhed kan vinde titlen som Årets Arbejdsplads.

Omkring 100 virksomheder har denne gang været indstillet til prisen.

Det er kun 3F's medlemmer og virksomhedernes egne medarbejdere, der kan indstille deres arbejdsplads til prisen.

Dommerkomitéen består af 3F's forbundsformand, Henning Overgaard, formændene for 3F's seks grupper og driftsdirektør/COO i Pihl og Søn A/S Henrik Mielke samt Thomas Mølschow Corneliussen, administrerende direktør i Frode Laursen.

DE TRE FINALISTER ER:

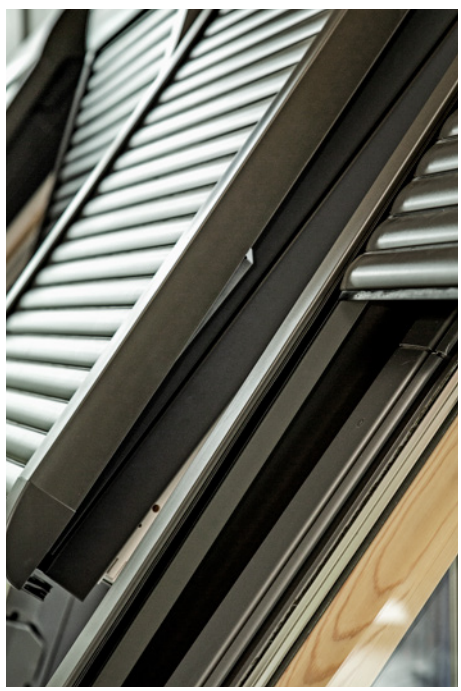
TIVOLI HOTEL
KØBENHAVN

COSMOS TRAWL
HIRTSHALS

GÅSDAL BYGNINGSINDUSTRI
SKJERN

Derfor er Tivoli Hotel – Arp-Hansen Group i finalen:

Uddannelse
Man ønsker at fastholde lærlinge, da der er mangel på dem i branchen. Folkeskolens praktikforløb foregår én dag om ugen over ti uger for at fastholde interessen. Derefter er der mulighed for at få hjælp til at blive optaget på Hotel- og Restaurantskolen og senere en elevplads.

Høj løn og anciennitet
De ansattes personlige tillæg ligger på minimum ti procent af minimallønnen. Det kan være en af grundene til, at der ikke er stor udskiftning i staben på hotellet, hvor den med højest anciennitet har været der i 14 år. Det er ellers atypisk i branchen.

FOTO/ ANDERS HOLST

TIVOLI HOTEL – ARP-HANSEN GROUP KØBENHAVN

Virksomhedstype: Hotel og restauration
Antal ansatte i alt: 316
Antal ansatte på 3F-overenskomst: 262

TIVOLI HOTEL, der er en del af Arp-Hansen Group, ligger et stenkast fra Københavns Hovedbanegård – og der bliver løbet stærkt i højsæsonen. Der kommer gæster fra hele verden, og det afspejles i hotellet, hvor der er ansat 38 forskellige nationaliteter. Derfor er sammenhold og rummelighed i hverdagen altafgørende.

– Tidligere har vi oplevet, at medarbejdere med samme nationalitet naturligt søgte sammen, hvilket kunne skabe lidt afstand til resten af gruppen, fortæller tillidsrepræsentant Casper Danny Honore.

Derfor foregår al kommunikation nu på engelsk, og udenlandske ansatte får hjælp til at falde godt til – både socialt og praktisk. Tjener Urszula Pranga fra Polen blev grundigt informeret om sine rettigheder og mødte stor hjælp, da hun skulle finde ny bolig.

– Selv hvis du har problemer, der ikke har med arbejdsgangen at gøre, er de gode til at vejlede og hjælpe med at være fleksible, når det kommer til din vagtplan, siger hun.

Lærlinges trivsel prioriteres også højt, og de gennemgår et skræddersyet forløb, så de kan udvikle sig mest muligt i deres eget tempo.

– De forstår, at vi er i gang med at lære. Fejl er ikke verdens undergang, og jeg får en følelse af, at vi også er venner, siger receptionistelev Viktoria Lei Hertzum-Larsen.

For tillidsrepræsentant **Casper Danny Honore** (th.) er det vigtigt, at **Urszula Pranga** (mf.) og **Viktoria Lei Hertzum-Larsen** (tv.) bliver set som personer og ikke som "et nummer i rækken" i organisationen.

Ekstra fokus på solsikkesnoren

På Tivoli Hotel oplærer man medarbejderne i, hvordan de skal agere over for gæster med solsikkesnor (symbolet for usynlige handicap) – og tager samtidig unge mennesker med snoren i arbejdsprøvning for at forberede dem på arbejdsmarkedet.

Derfor er Cosmos Trawl i finalen:

Fokus på lærlinge

Cosmos Trawl samarbejder med Hjørring Kommune om en særlig indsats for unge. Her tager de skoletrætte elever, 8.-klasses praktikanter og lærlinge fra den erhvervsfaglige grunduddannelse ind i virksomheden.

Godt sammenhold

Hos Cosmos Trawl gør man meget for at skabe et godt fællesskab. Der bliver blandt andet holdt grillaftener, julefrokoster, spillet minigolf og arrangeret virksomhedsbesøg til Litauen, hvor Cosmos Trawl også har en fabrik.

FOTO/ CLAUS BJØRN LARSEN

Hos Cosmos Trawl bliver de store fisketrawl lavet i hånden af vodbinderne **Adas Sereika** (tv.), **Christian Normann** (mf.) og **Kaj Nedergaard** (th.) – og det er hårdt arbejde.

COSMOS TRAWL
HIRTSHALS

Antal ansatte: 69
Antal ansatte med 3F-overenskomst: 65

MED UDKIG TIL Hirtshals Havn bliver der produceret fisketrawl til både lokale og udenlandske fiskere. De store fisketrawl bliver produceret i hånden af de ansatte.

Og en af dem, der er i gang med at lave et fisketrawl, er 20-årige Adas Sereika.

Alligevel lå det ikke i kortene, at det var vodbinder, Adas Sereika skulle kalde sig. Faktisk vidste han slet ikke, hvad en vodbinder var. Men da hans studievejleder fra den erhvervsfaglige grunduddannelse fortalte ham om Cosmos Trawl i Hirtshals, tog han chancen og startede i lære.

I dag har han været hos trawlvirksomheden i syv måneder og har knap halvandet år igen. Og når han er færdig i lære, satser han på at blive i virksomheden.

Heller ikke 35-årige Christian Normann, der er tillidsrepræsentant, vidste, at han skulle være vodbinder. Han startede nemlig ude på havet som fisker sammen med "den gamle". I dag har han været i virksomheden i tre år og går stadig med en svend.

– Man kan ikke blive faglært vodbinder længere, så vi udlærer os selv. Her følger man en svend, der har været her i mange år, og så lærer man de forskellige teknikker lige så stille, fortæller han.

Og en af de garvede svende er 66-årige Kaj Nedergaard. Han kan egentlig gå på pension til oktober, men det er ikke planen endnu.

– Jeg bliver her lidt længere, fordi jeg har det godt, og fordi jeg ville komme til at savne det, siger han.

Tænker på miljøet
Selvom fiskeindustrien ofte får hug for at være dårlig for miljøet, gør Cosmos Trawl meget for at finde bæredygtige metoder. Blandt andet genbruger de gamle fisketrawl til at producere nye net og laver skånsomme trawl, der ikke ødelægger havbunden.

NOMINERET TIL

ÅRETS ARBEJDSPLADS 2025

Derfor er Gåsdal Byg-ningsindustri i finalen:

Høj anciennitet og fleksibilitet

Hos Gåsdal Bygningsindustri har mere end 30 procent af medarbejderne over 25 års anciennitet. Det skyldes et stort fokus på at styrke det sociale fællesskab med daglig gymnastik efter frokost og et festudvalg.

Lavt sygefravær

I virksomheden er der god mulighed for skånejob, hvis medarbejderne har kroniske sygdomme, diagnoser eller handicap. Sygefraværet er blevet reduceret ved at tilbyde, at man kan møde ind på jobbet under sin sygemelding, så det ikke bliver svært at starte igen.

FOTO/ ROBERT ATTERMANN

GÅSDAL BYGNINGS-INDUSTRI
SKJERN

Virksomhedstype: Produktion og indkøring af nye produkter til Velux ovenlysvinduer
Antal ansatte: 170
Antal ansatte på 3F-overenskomst: 160

HOS GÅSDAL BYGNINGSINDUSTRI er der højt til loftet. Det skyldes ikke kun, at de leverer produkter til Velux, som er kendt for at fremstille ovenlysvinduer.

I stedet skyldes det, at der er plads til alle medarbejdere. Lige meget om man som Lars N. Andersen er kronisk syg eller som Nicolai Houborg har ADHD og angst.

Lars N. Andersen er fleksjobber på grund af sin sygdom. Selv under en sygemelding troppede han op med rollatoren for at spise rundstykker sammen med sine kollegaer.

– For det sammenhold, man har her, giver virkelig bare et positivt pift i hverdagen, siger han.

Hvis man som Nicolai Houborg har "lidt for meget krudt i røven", er det ikke altid lige let at arbejde på en linje.

Derfor fik han lov til at skifte til vedligehold. Og nu har han fundet noget, der passer helt perfekt.

– Nogle steder bliver det ikke taget godt imod, hvis jeg spørger om det samme mere end to gange. Men ikke herude. Der kan jeg spørge 50 gange og stadigvæk få det samme pæne svar, siger han grinende.

Inge Lise Jensen startede hos den vestjyske virksomhed som 21-årig. Her 42 år senere er hun der stadig. Ifølge hende skyldes det netop, at ingen dage ser ens ud.

Hun mener, at fleksibiliteten og det sociale fællesskab gør, at det bliver til "mere end bare et arbejde".

Hos Gåsdal Bygningsindustri er man venner såvel som kollegaer, mener **Inge Lise Jensen** (mf.). Her står hun sammen med **Nicolai Houborg** (tv.) og **Lars N. Andersen** (th.).

Efteruddannelse
Medarbejderne i den vestjyske virksomhed kan få fuld løn under uddannelse. Med en rammeaftale fra Industriens Kompetenceudviklingsfond kan man prøve kræfter med jobrelateret udvikling, men man kan også komme på kransekagekursus.

Hver morgen sætter danskerne sig i deres biler for at komme på arbejde via de 100.000 kilometer asfalt, der binder vores lille land sammen. Men asfalt holder ikke evigt. Dag og nat arbejder asfaltsjak – bogstavelig talt – derfor på at vedligeholde vores veje.

"SÅDAN ER VORES LIV. DET ER SKIDEFARLIGT"

Tekst + foto
Kasper Løftgaard

Oliver (tv.) og Jeppe (th.) arbejder på at lægge den varme asfalt lige op til kantstenen. Jeppe er Olivers far, og de går sammen i sjakket. Men det er på lånt tid. Efter sommerferien skal Oliver læse fag op og vil derefter læse til ingeniør.

Henrik Fangel (61) arbejder med at køre tromlemaskinen. Efter utallige år som blandt andet havnearbejder kunne kroppen ikke holde til det mere. Så da Peab søgte en mand til at køre tromlen, søgte han jobbet, med det forbehold at han kun ville sidde på tromlen. Nu har han kørt den i et år.

Sjakket er afhængige af vognmænd, der konstant kører ny asfalt på udlæggeren, så den holder så lidt stille som muligt.

DET ER ONSDAG AFTEN klokken 20. Ved den nye letbane i Herlev står en ladvogn fra asfaltfirmaet Peab midt på kørebanen. Det gule blink er tændt. Rundtom står syv mænd i orange arbejdstøj og venter på asfalt, så de kan komme i gang med arbejdet.

– De havde glemt at blande bindemiddel i asfalten. Chaufføren må køre tilbage efter en ny blanding. Vi tager på McDonald's.

Sjakket fordeler sig i bilerne og kører afsted.

– Den her er på firmaet, siger sjakformanden Mads og lader alle bestille deres burgere én efter én på den samme skærm.

De sætter sig udenfor i de sidste stråler fra sommersolen og spiser deres mad. Nogle mumler lidt brok over forsinkelsen, men kort efter er sjakket i højt humør.

Jargonen kan gøre enhver havnearbejder forlegen. Ingen bliver skånet for drillerier, men det bliver sagt med charme.

Den 21-årige Oliver, der stopper til sommer, fordi han skal læse HF, får en tur. Hans far, Jeppe, der har været asfaltarbejder i syv år og inden da stod i en tømmerhandel, får også en tur. Formanden Mads, der har været asfaltarbejder i 20 år, får selvfølgelig også en tur. Den længste. Jeppe kaster et par pomfritter efter en ved det andet bord.

– Skal vi ikke have dessert?

– Jo, lastbilen er stadig på Amager. Der går i hvert fald 45 minutter, inden vi kan lave noget.

Klokken nærmer sig 21, og der er ikke lagt en eneste centimeter asfalt endnu. Men lugten af asfalt og røg breder sig alligevel på McDonald's i Herlev. Mændene har sorte negle og hænder, allerede inden arbejdet er gået i gang. Asfalten sætter sig i hud og tøj.

– De unge kvinder holder sig for næsen, når de kører forbi os. Men jeg elsker lugten. Det lugter af penge, siger Mads. »»

Antal medarbejdere beskæftiget i asfaltindustrien i Danmark

2.000

Kilde: Asfaltindustrien.

Der er skrappe, overtroiske regler for sjakket. Man taler ikke om, hvornår man er færdig, om maskinen går i stykker, eller andre forudsigelser for nattens arbejde. Bryder man reglen, er man ene mand skyld i problemet.

Endelig kommer lastbilen fra Amager fyldt med asfalt. Den første af tre i aften. Klokken er allerede blevet 22.30, og solen er gået ned. De skulle have været i gang klokken 19, men der er ingen faste arbejdstider som asfaltarbejder. Nu er vejen lukket, og arbejdet skal gøres færdigt.

Lastbilen begynder at læsse den sorte, grynede asfalt op i asfaltudlæggeren, der allerede er gået i gang med at køre. Lyden af mændenes konstante drillerier forsvinder og erstattes af et nyt lydtæppe. Asfalten, der løber ned forbi det glohede strygejern på asfaltudlæggeren. Mændene skovler og skraber bagved uden at sige et ord. Vandet, der syder og koger nede i den sorte masse på den nye cykelsti. Tromlemaskinen, der kører frem og tilbage.

– Man skal være af en speciel støbning for at have det her job. Men mest af alt skal man have en kone, der forstår det her arbejde. Det er ikke nemt.

Nu kommer den her lastbil fire timer for sent, og det betyder, at jeg får fire timer senere fri, siger Mads.

Pludselig hamrer en sølvgrå Audi A6 forbi afspærringerne med 80 kilometer i timen. Jeppe råber efter ham og går tilbage til arbejdet. »»

Mads Larsen tjekker løbende asfaltens tykkelse, mens maskinen kører. Er den for tynd, skal der lægges mere på. Er den for tyk, bliver det dyrt i ekstra asfalt.

Sjakket får aftensmad på Peabs regning, inden arbejdet begynder. Det første læs asfalt var blandet forkert, så de er nødt til at vente på, at næste læs kommer fra Amager og til Herlev. Præcis tid nok til en tur på McDonald's.

Jeppe Hansen, Kim Hansen, Mads Larsen og Frederik Nielsen står i varmen bag asfaltudlæggeren, hvor strygejernet varmer asfalten op til 170 grader, inden den bliver lagt ud på vejen.

De unge kvinder holder sig for næsen, når de kører forbi os. Men jeg elsker lugten. Det lugter af penge.

Så meget asfalteret vej har vi i Danmark

100.000 km

Antal kørte kilometer i Danmark i 2024

53 milliarder km

Antal biler i Danmark 2025

2.906.855 biler

Kilde: Vejdirektoratet og nummerpladeinfo.

– Sådan er vores liv. Det er skidefarligt, siger Jeppe.

Den første lastbil er tømt, og straks overtager den næste vognmand tjansen med at holde asfaltudlæggerens bunker fyldt med ny asfalt. Alle på sjakket har tydeligvis deres egen opgave. Nik kører udlæggeren. Frederik står bagpå til højre. Mathias står til venstre. Jeppe og Oliver skovler og river bagved. Henrik kører tromlen for sig selv.

– Man får et specielt sammenhold på sådan et sjak. Man kan ikke bare bytte nogen ud. Og selvom det passer dårligt ind i kalenderen, når en dagvagt bliver lavet om til nattevagt, så vil man ikke lade gutterne i stikken, siger Frederik. Han er selv uddannet tømrer og har arbejdet som nedriver i syv år. Men han vil ikke tilbage til noget af det.

– Det er nok en livsstil.

Mændene fortsætter til langt ud på natten. Til sidst sætter vognmændenes køretidsbestemmelser en stopper for arbejdet, og sjakket kan køre hjem. I morgen har de fri. Fredag nat går det løs igen på en motorvejstilkørsel ved Greve.

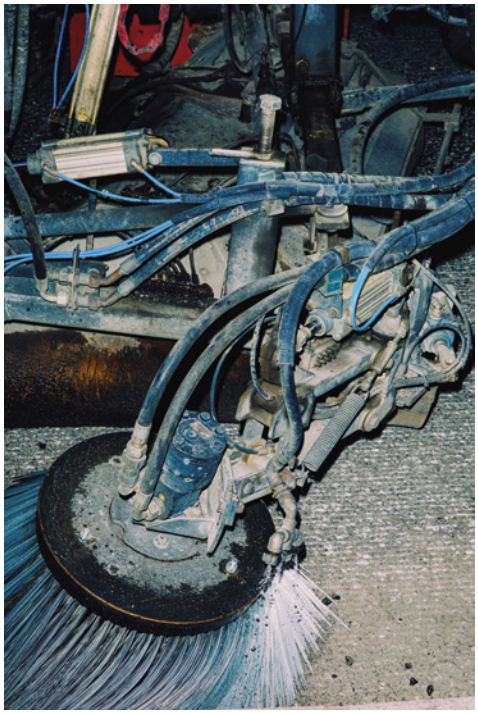

Mathias Jørgensen på 27 inspicerer kurven med asfalt, inden næste lastbil kommer og fylder den op med et nyt læs. Inden han startede i Peab, havde han arbejdet som gulvlægger i syv år.

Jeppe står for foden af en motorvejstilkørsel og venter på Henrik Fangel i den store tromlemaskine. Solen er gået ned, men der er endnu mange timer, til mændene kan holde fyraften.

Den glohede asfalt klæber til alt, hvad den rører ved. Sko, skovle, river. Derfor er mændene konstant en tur forbi en sprøjtepistol på siden af udlæggeren, der kan gøre sko og redskaber glatte og sørge for, at asfalten ikke hænger ved. I gamle dage brugte man dieselolie, men det er ikke længere lovligt.

Selvom det passer dårligt ind i kalenderen, når en dagvagt bliver lavet om til nattevagt, så vil man ikke lade gutterne i stikken.

Tekst
Lene Petersen
lene.petersen@3f.dk
+
Foto
Tobias Nicolai

MOTORCYKLEN ER MIN DRIVKRAFT

Thomas Ravn fik smadret håndleddet i en ulykke, men gav den gas med genoptræning og er på vej i arbejde igen. Hans store Harley-Davidson har hjulpet ham med at holde fokus.

EN FIN HARLEY-DAVIDSON – "som kan næsten alt" – er Thomas Ravns store hobby. Motorcyklen er en vigtig grund til, at Thomas Ravn har taget al den genoptræning, han kunne, og i dag knokler for at komme i arbejde igen.

– Min motorcykel er min drivkraft. I forhold til både helbred og penge, fastslår Thomas Ravn, 63 år og bosiddende nord for Randers.

Igennem arbejdslivet har han haft forskellige job. Som lagermand og møbelmontør. Som lastbilchauffør og på slagteri. I sit seneste job var han diamantborer, hvor han borede huller i beton og sten i bygninger.

Men i september 2024 ændrede livet sig.

Thomas Ravn stod med et håndholdt bor, som pludselig satte sig fast, så hans arm drejede med rundt. Håndleddet brækkede tre steder. Ifølge lægen bliver det aldrig helt godt igen, og Thomas Ravn indså, at han aldrig kommer tilbage til samme job.

Sygemeldingen varede indtil maj. Undervejs blev han fyret.

– Jeg gjorde mig mange tanker om fremtiden. Som håndværker er man jo ok lønnet og vil gerne tjene nogle penge. Men jeg skulle finde noget nyt, jeg kan holde til, siger han.

Jeg fandt ud af, at det ikke er så dårligt lønnet at være buschauffør, som jeg troede.

THOMAS RAVN
Motorcyklist og buschauffør

Først tog han nogle kurser for at blive opdateret på arbejdsmarkedet og jobsøgning. Derefter tog han til en jobmesse i Randers, hvor han kom i kontakt med UCplus, et uddannelsescenter, som uddanner til transportbranchen.

– Jeg fandt ud af, at det ikke er så dårligt lønnet at være buschauffør, som jeg troede, siger Thomas Ravn.

"Du kan ikke undgå at blive klogere"

Kort efter kom han i gang med at tage erhvervskort til bus. Håbet er at blive flexbuschauffør og køre med ældre, skolebørn eller handicappede. Nybegynder er han langtfra, idet han i forvejen har et gammelt buskørekort og også har taget kørekort til lastbil og anhænger.

At lære noget nyt passer ham vældig godt, for som han siger: Du kan jo ikke undgå at blive klogere.

Thomas Ravn kan ikke se sig selv på tidlig pension – ikke engang folkepension.

– Jeg vil ikke sidde og glo – der skal ske noget, siger han.

Man skal ikke være bange for at prøve noget nyt, og man skal nok finde et sted, hvor man passer ind. Det har været Thomas Ravns tilgang – kombineret med et godt humør:

– Jeg går ind i tingene med oprejst pande og åbent sind. Man skal gå efter sin drøm, lyder det fra Thomas Ravn, der håber at være færdiguddannet og i job til september.

Og ja – han er kommet ud at køre igen.

– Min motorcykel har heldigvis elektronisk gasstyring og fartpilot, så det giver ingen problemer, siger han.

SPØRG A-KASSEN

Bliver min arv modregnet i dagpengene?

Forsikringschef i 3FA
Michael Kristiansen
svarer på dine spørgsmål

Hej a-kasse

Jeg har for nylig arvet næsten 500.000 kroner, som jeg har tænkt mig at investere i aktier. Men hvis jeg får udbetalt udbytte af aktierne, har det så betydning for mine dagpenge?

Louise H.

Kære Louise

Når man er på dagpenge, skal indtægter som udgangspunkt modregnes i dagpengene, for man kan ikke få løn og dagpenge samtidig.

Den overordnede rettesnor er, at indtægter, som er knyttet til en "arbejdsforpligtelse", skal modregnes. Det vil sige løn – men også honorarer og indtægter, der træder i stedet for løn, som for eksempel en fratrædelsesgodtgørelse.

Derimod skal der ikke ske modregning for "arbejdsfrie indtægter". Det er for eksempel arv og forvaltning af formue.

Så hvis du investerer din arv i aktier, skal et afkast eller udbytte ikke modregnes i dine dagpenge.

Med venlig hilsen Michael

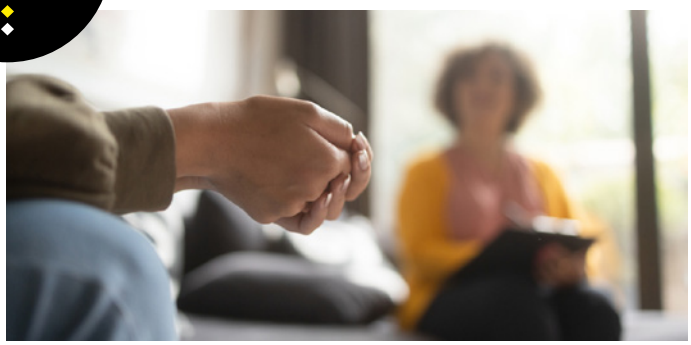

FOTO / ISTOCK

GRATIS PSYKOLOGHJÆLP

Er du omfattet af en sundhedsordning hos Pensiondanmark eller Industriens Pension? Så har du adgang til læge og psykolog online.

WWW.3F.DK/FORDELE/GRATIS-PSYKOLOGHJAELP-FYSIOTERAPI-OG-KIROPRAKTOR

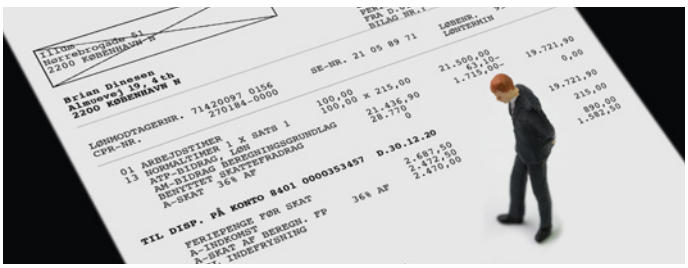

FOTO / FAGBLADET 3F

FÅ ET GRATIS LØNTJEK

Har du styr på din løn? Mere end halvdelen af danskerne har oplevet, at der var fejl på deres lønseddel. Få tjekket din lønseddel i din lokale 3F-afdeling.

WWW.3F.DK/FORDELE/BESTIL-ET-GRATIS-LOENTJEK

FOTO / COLOURBOX

ATTRAKTIVT BILLÅN

Når du er medlem af 3F og/eller kunde i Arbejdernes Landsbank, kan du blandt andet få billigt oprettelsesgebyr og mulighed for nul procent i udbetaling.

WWW.3F.DK/FORDELE/ATTRAKTIVT-BILLAAN-GENNEM-ARBEJDERNES-LANDSBANK

FOTO / ALKA

FÅ RABAT PÅ DINE FORSIKRINGER GENNEM 3F

Få adgang til en række attraktive forsikringer såsom:

- Fritidsulykkesforsikring
- Indboforsikring
- Lønforsikring
- Gruppelivsforsikring
- Erstatning ved kritisk sygdom.

WWW.3F.DK/FORDELE/FORSIKRINGER

FOTO / FYSIODANMARK

GRATIS KIROPRAKTOR MED MERE

Er du omfattet af en sundhedsordning hos Pensiondanmark eller Industriens Pension? Så kan du blandt andet få dækket udgiften til behandling hos en fysioterapeut eller kiropraktor.

WWW.3F.DK/FORDELE/GRATIS-PSYKOLOGHJAELP-FYSIOTERAPI-OG-KIROPRAKTOR

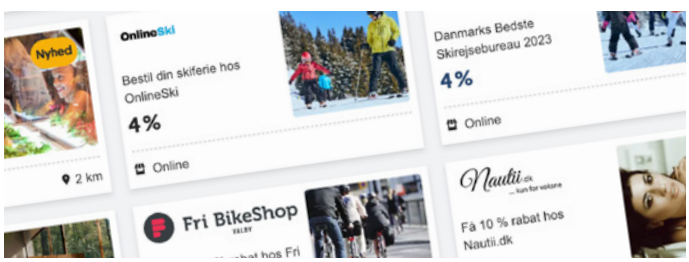

FOTO / PLUSKORT

SHOP MED RABAT I OVER 1.300 BUTIKKER

Med PlusKortet i hånden har du som medlem af 3F's fagforening adgang til fordele og rabatter i mere end 1.300 butikker og webshops.

WWW.3F.DK/FORDELE/PLUSKORT

SÅDAN HÅNDTERER DIT PENSIONSSELSKAB DE USIKRE TIDER

Da USA's præsident, Donald Trump, i foråret skød gang i en global toldkrig, sendte han også aktiemarkederne ud i usikkert og stormfuldt farvand. Læs, hvordan dit pensionsselskab navigerer gennem de svingende finansielle markeder.

DET HAR VÆRET ET stormfuldt forår på de finansielle markeder, hvor Donald Trumps toldkrig har skabt usikkerhed og store svingninger. Trumps udmeldinger om told på varer fra udlandet sendte aktiemarkedet markant ned i begyndelsen af april. Siden er markederne kommet igen, efter at Trump annoncerede 90 dages pause på en stor del af toldsatserne.

Usikkerheden er dog fortsat stor, aktiemarkedet tolker hele tiden på den amerikanske præsidents daglige udmeldinger på handelsområdet, og nye udsving kan være sket, siden denne tekst gik i trykken. Derfor er det helt naturligt, hvis du i disse måneder kan mærke en bekymring for udviklingen i din pensionsopsparing.

Der er dog flere grunde til, at du som 3F'er med pensionsopsparing i Industriens Pension eller Pensiondanmark kan sænke skuldrene en smule.

Pensionsopsparing er langsigtet

Det er vigtigt at være opmærksom på, at pensionsopsparingen opbygges gennem hele arbejdslivet. Med løbende indbetalinger investerer du, både når markedet er oppe, og når det er nede, og al historik viser, at investeringerne over tid giver en god forrentning, som øger din opsparing markant på den lange bane.

Samtidig har både Industriens Pension og Pensiondanmark lagt investeringsstrategier, som sigter mod at mindske de udsving, der periodevis forekommer på især aktiemarkedet. Derfor har begge skabt solide, positive afkast på lang sigt. Og begge selskaber står godt rustet til fortsat at kunne levere gode afkast på den lange bane.

Mindre risiko tæt på pensionsalderen

Der bliver desuden automatisk skruet ned for risikoen og andelen af aktier i opsparingen, når du nærmer dig pensionsalderen. Dermed vil eventuelle tab i perioder med faldende finansmarkeder typisk blive mindre og mindre i takt med alderen.

Brede investeringer kan begrænse tab

Både Industriens Pension og Pensiondanmark spreder desuden investeringerne ud på mange forskellige områder, så alt ikke udelukkende afhænger af udviklingen på det børsnoterede aktiemarked. Dit pensionsselskab investerer således også store beløb i for eksempel ejendomme, obligationer, infrastruktur og meget andet. Netop de meget spredte investeringer er med til at skabe mere stabilitet i perioder, hvor aktiemarkedet svinger kraftigt.

På den måde mindskes risikoen for samlede tab, samtidig med at du stadig kan få fornuftige langsigtede afkast fra din pensionsopsparing.

WWW.PENSION.DK + WWW.INDUSTRIENSPENSION.DK

Ring til dit pensionsselskab

Pensiondanmark
70 12 13 30

Industriens Pension
70 33 70 70

3F STORKØBENHAVN

INDKALDER TIL ORDINÆR GENERALFORSAMLING

Onsdag 12. november 2025, klokken 17.00 i 3F's lokaler, Sct. Jacobsvej 10, 2750 Ballerup.

Du bedes kontakte os telefonisk på **70 300 832**, hvis du ønsker at deltage i spisningen fra klokken 16.00.

Bestyrelsens forslag til valg m.v. kan hentes i afdelingen 14 dage før generalforsamlingen.

Dagsorden ifølge afdelingens love.

Forslag inkl. personvalg, som ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal indgives skriftligt til bestyrelsen v. formanden senest 8 dage før generalforsamlingen.

Gyldigt medlemsbevis, som er dit **LO-PlusKort**, skal vises på forlangende.

Med venlig hilsen
Jesper Holm
Formand, 3F Storkøbenhavn

3F Storkøbenhavn

Brug dine 3F PlusKort-rabatter i efteråret

Som medlem af 3F får du rabat i mere end **1.300 butikker og webshops** med dit PlusKort

Læs mere på 3f.dk/fordele/pluskort

mofibo a part of storytel
zalando
ZOO KØBENHAVN
DANHOSTEL
3F PlusKort.

3F Superliga

FC Fredericias midtbanespiller og humørbombe William Madsen turde ikke håbe på oprykningen. Men efter nogle uendelig lange minutter på en lille mobilskærm kunne han endelig juble. Men tør han tro på, at klubben kan blive i 3F Superliga?

DER ER HEJST NYE FLAG foran Monjasa Park i Fredericia, og boldene på træningsbanen har fået nyt logo. For første gang i klubbens historie er FC Fredericia rykket op i 3F Superliga.

– Jeg ved ikke, om det er gået helt op for alle, at vi skal spille Superliga, selvom det står på både boldene og flagene, siger FC Fredericia-spilleren William Madsen, da Fagbladet 3F taler med ham før sæsonstart.

Faktisk ved 23-årige William Madsen ikke helt, om han tror på det, før han spiller den første superligakamp.

– At jeg skulle spille superligafodbold allerede efter mit første år i Fredericia, havde jeg ikke turdet håbe på, siger han.

Da William Madsen skiftede fra HB Køge til Fredericia sidste sommer, var forventningerne lave. Med mange nye spillere skulle holdet finde sig selv og var usikre på, om de kunne nå top seks i 1. division.

En helt perfekt gruppe

Holdet er ifølge William Madsen ungt og ambitiøst med spillere fra både højere og lavere rækker. Mange var nye og i samme situation, hvilket hurtigt skabte et stærkt fællesskab.

– Sammensætningen har vist sig at være helt perfekt. Det er en virkelig god gruppe fyre, som alle kan med. Vi ses også privat uden for træning. Og så er vi en masse spillere, der gerne vil spille god fodbold, siger William Madsen.

William Madsen har hurtigt fundet sin plads i gruppen. Med sin udadvendte personlighed bidrager han til det gode humør i omklædningsrummet, og han er jævnligt med i klubbens TikTok-videoer, hvor han ikke holder sig tilbage foran kameraet.

Tekst
Frederik Aagaard Zeuthen
+
Michael Drost-Hansen

– Jeg kan godt lide at lave lidt sjov og skabe god stemning i omklædningsrummet. Men på banen prøver jeg at gå forrest og sætte standarden til træning. Jeg gør mit bedste og håber, at det smitter af på de andre, siger William Madsen.

Det er tydeligt, at William Madsen trives med at skabe liv omkring holdet. Efter en afstemning blandt fansene fik han lov til at stå i capotårnet og lede sangene efter en kamp.

– Det var virkelig fedt. Stemningen var god, vi havde lige vundet, og jeg blev mødt af en masse fans, der ville give kram. Det var fantastisk, siger William Madsen.

William Madsen føler sig taget godt imod af både klub og by. Fansene har været talstærkt til stede på stadion hele sæsonen, og også da oprykningen blev sikret. Men han turde ikke håbe på oprykning, før det var matematisk på plads.

Efter en sejr over Hvidovre var FC Fredericia tæt på oprykning, men Horsens kunne stadig indhente dem, hvis de vandt deres kamp, som stadig var i gang.

Pludselig blev der råbt, at stillingen i Horsens var 2-2, og håbet voksede, men kampen var endnu ikke slut. Spillerne samlede sig tæt omkring en mobiltelefon på banen for at følge med. Men mobilnettet var ustabilt, og skærmen frøs flere gange.

– Det var nogle uendelige minutter. Vi stod bare og ventede på, at kampen skulle blive fløjtet af, så vi endelig kunne fejre det, fortæller William Madsen.

William Madsen erkender, at der venter en stor udfordring i 3F Superliga. Men han er begyndt at få troen på, at FC Fredericia kan klare den.

– Vi sluttede godt af i 1. division, og hvis vi kan tage det niveau med ind i Superligaen, så må vi se. Selvfølgelig bliver det noget andet med Parken og 30.000 tilskuere, men vi skal holde fast i vores principper og turde spille vores spil, siger han.

I år tør han i hvert fald godt tro på, at FC Fredericia har en chance.

> ***Jeg kan godt lide at lave lidt sjov og skabe god stemning i omklædningsrummet. Men på banen prøver jeg at gå forrest.***
>
> **WILLIAM MADSEN**
> Midtbanespiller for FC Fredericia

SÅDAN KOMMER DU MED TIL KAMP

Fri adgang

Der er fri adgang til alle kampe i 3F Superliga for medlemmer af 3F.

Læs mere på www.3f.dk/superliga om, hvordan du kommer med til kamp.

									★	3F'ER	PAR-TIKEL	TONE	3F'ER	SPANIEN	BINDE	STOLT-HED	DOSIS
									FRUGT						3		
									FREDEN	2				PAPE-GØJE / KIGGE			
									BIORD			KORTET / RUM-STATION					
									NIT		DA / OPFIND-SOM					EN / SLUD-DER	
									HVIRVEL-DYR					BRIT. MUSIKER / FLAMMER			
4 2025	UNDER	ØDE-LAGT	NORGE	PERI-ODER	X	↓	STEDORD	SKIB	RUND-HÅNDET / GANG						TÆNDT / DESSERT		
UR-DELE					8							LEVN / BULDRE					3F'ER
BRANCHE			HEJSE / KÆP				ANTYD-NING / HELE						ILD-STED / VALUTA				4
GARN			7		LILLE I ORDEN			GRUPPER / OST							STRØM / TRÆER		
ØSTRIG		SEJRS-TEGN / DYR								UHYGGE / SKRABE				SOLO / UDEN-LANDSKE			
PAPE-GØJE				TRYLLER / PARADIS							IND-VIKLET / TRÆ	6					
VAND-LØB					TOV / I DAG				USÆD-VANLIG / DYRET							TON / KORT	
TV-MÆRKE			GIFT / 3F'ER				VILDT GILDE / DAMP						PROFET / SLUM-MER				
★	KLASSE-TIN / 3F'ER					5		VAND-LØB / ETIK				KEND.-BOGST. / CIRKLE			FILTER / PLANTE		9
STADEN					DAMPE / TRÆ					GRIBE-UDSTYR / AROMAER						FØR L / DEKADE	
GAMMEL PLOV				TALORD / TIL-SÆTTE			LED / LAND-FLYG-TIGHED				RØG / VÆSEN			GUDINDE / FLYVE			
REX		POET / AFTRYK	10						HIMMEL-SYN / VÆSNER				TÅRN-TOP / VEDRØRE				
LÆGGER PÅ KØL					PUDE-FYLD	→		1									VALUTA
KNA-SENDE						ILDE / ÅRLIGT					IDEN-TISKE / APPARAT				IMAGE / DYR	12	
ET PAR			MØNT-ENHED / SYD					TONEN / SPANIEN				MED GLÆDE / REX					
LAGRE				11						HJØRNE				VAND-LØBET			

X-ORD

Løsning nr. 3
FÆLLESSKABET

Vindere nr. 3
Bente Dall, Kolding
Bente Jespersen, Skive
Inge Marie Tychsen, Fredericia
Steen Frederiksen, Vanløse
Tom Thomsen, Frederiksberg

Denne måneds løsning
Kodeordet kan indsendes her: www.fagbladet3f.dk/x-ord

Eller du kan sende kuponen til:

Fagbladet 3F
Kampmannsgade 4
1790 København V

Mærk kuverten: **Nr. 4**

Ansatte og valgte i 3F kan ikke deltage.

Løsningen skal være Fagbladet 3F i hænde **29. september 2025**.

NAVN:

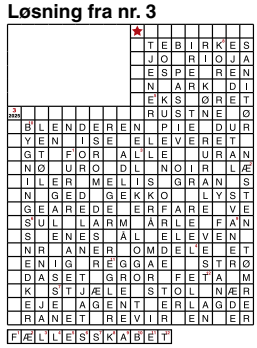
ADRESSE:

POSTNR.: BY:

KODEORD:

Vind gavekort
på 300 kroner til Dansk Supermarked.
I alt fem præmier.

Løsning fra nr. 3

BASTA

56 HAN SKAL *FANDEME* IKKE FYRE MIG PÅ GRUND AF MIT BARN!

LÆS ARTIKLEN HER:

FOTO / PRIVAT

METTE SCHAK DAHLMANN blev fyret, få dage før hun skulle tilbage fra barsel. Hun har fået erstatning på 155.000 kroner, og chefen har erkendt, at han har brudt **LIGEBEHANDLINGSLOVEN.**

“Jeg føler mig snydt, fordi han siger, at det er på grund af nedgang i arbejde, men jeg ved, at han har nok.”

GRØN OMSTILLING MÅ IKKE KOSTE MENNESKELIV

Af
ALLAN BUSK
Formand for Den Grønne Gruppe

LANDBRUGET spiller en nøglerolle i Danmarks klimamål. Vi taler om CO_2-reduktioner, grøn drift og fremtidens bæredygtige investeringer. Men midt i den debat glemmer vi dem, der får det hele til at ske: de mennesker, der hver dag arbejder med jord, dyr og maskiner.

Samtidig er landbruget en af de farligste brancher i Danmark. Alt for mange arbejdsulykker, alt for mange brud på sikkerheden. En ny rapport viser, at ulovlige og usikre maskiner ofte er skyld i de mest alvorlige ulykker. Det er ikke bare tragisk – det er dybt uretfærdigt.

Hvordan kan vi kalde en arbejdsplads bæredygtig, hvis den sender folk hjem i en ambulance? Grøn omstilling handler ikke kun om klima, men også om mennesker.

Derfor skal vi stille skarpere krav til arbejdsmiljø og sikkerhed. Det kræver politisk vilje og mod. Arbejdstilsynet skal styrkes markant, så det får muskler til at føre effektivt tilsyn – og sanktionere dem, der gambler med andres liv.

> ***Vi skal ikke belønne dem, der sparer på sikkerheden for at øge overskuddet.***
>
> ***Vi skal støtte dem, der går forrest – for klimaet og for deres medarbejdere.***

Men sikkerhed handler ikke kun om kontrol. Det handler også om viden og kommunikation. Efteruddannelse skal være en integreret del af den grønne omstilling. Når maskiner og metoder ændrer sig, skal medarbejderne følge med og ikke stå tilbage med forældet viden og øget risiko.

Med et stigende antal udenlandske praktikanter og medarbejdere i landbruget bliver sproget en afgørende faktor. For at kunne forstå instruktioner, sikkerhedsprocedurer og advarsler skal de have de rette sprogkundskaber. Ellers risikerer vi, at misforståelser fører til alvorlige ulykker – helt unødvendigt.

Uddannelse og sproglig opkvalificering er derfor ikke bare et gode – det er nødvendigt for både tryghed, effektivitet og ordentlighed.

Vi skal ikke belønne dem, der sparer på sikkerheden for at øge overskuddet. Vi skal støtte dem, der går forrest – for klimaet og for deres medarbejdere.

Grønne arbejdspladser skal også være trygge arbejdspladser. Den grønne omstilling må ikke koste menneskeliv.

STARK
Sammen bygger vi professionelt

ANBEFALET VARE!

Find din nærmeste forretning her:
STARK.DK